

ANALÝZA

16. 8. 2024

Klesl počet podnikatelů

Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil – 2. čtvrtletí 2024

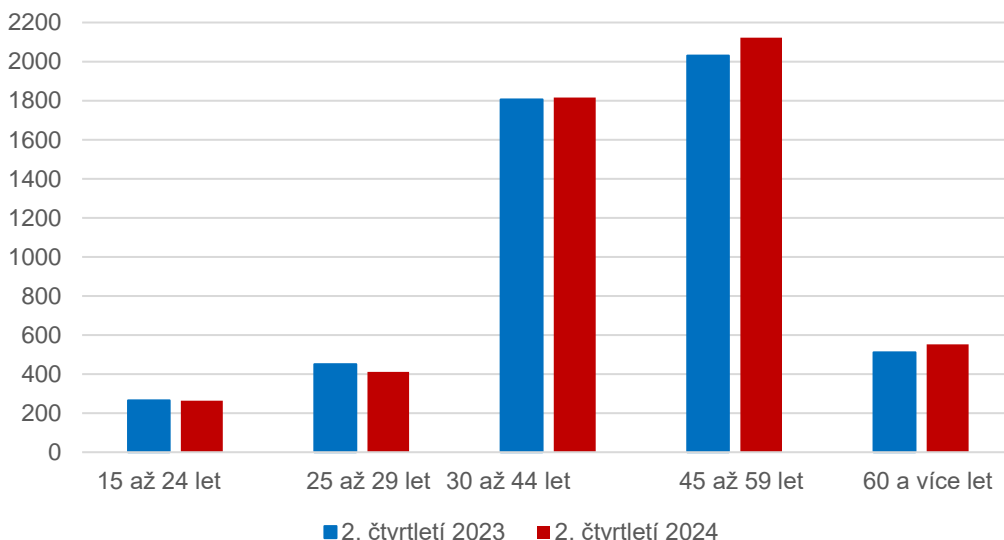
Celková zaměstnanost meziročně vzrostla o 103,4 tis. osob. Počet nezaměstnaných osob podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) vzrostl o 1,7 tis. a počet ekonomicky neaktivních 15letých a starších se zvýšil o 31,4 tis.

Zaměstnanost

Průměrný počet zaměstnaných, očištěný od sezónních vlivů, ve 2. čtvrtletí 2024 proti 1. čtvrtletí 2024 klesl o 42,7 tis. osob.

Počet pracujících ve věku 15 a více let meziročně vzrostl o 103,4 tis., tj. o 2,0 % na 5 167,3 tis. Za tímto nárůstem stojí přírůstek pracujících žen. Jejich počet byl meziročně vyšší o 111,0 tis. Výrazně se zvýšil počet pracujících ve věku 45 až 59 let, jichž přibylo 93,0 tis., nezanedbatelný byl i nárůst pracujících ve věku 60 a více let, kterých meziročně přibylo 41,4 tis, mírně vzrostl také počet pracujících ve věku 30–44 let. Ve věkové kategorii 15–24 let počet pracujících stagnoval a u pracujících ve věku 25–29 let byl zaznamenán meziroční pokles o 39,1 tis. osob.

Graf 1: Počet pracujících v NH a jejich struktura podle věkových skupin (v tis).

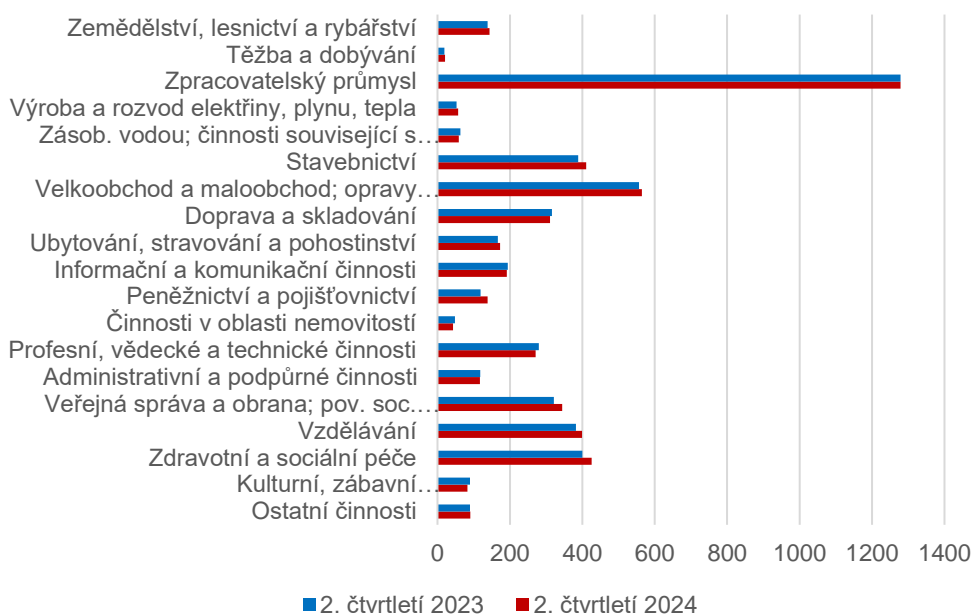
Zdroj: ČSÚ, VŠPS

ANALÝZA

Počet **zaměstnanců** vzrostl o 124,1 tis. osob. **Počet podnikatelů** (sebezaměstnaných bez neplacených rodinných příslušníků) se snížil o 21,6 tis. Za celkovým poklesem stojí jak snížení počtu **podnikatelů bez zaměstnanců** (pracujících na vlastní účet) o 14,4 tis, tak i snížení počtu **podnikatelů se zaměstnanci** (zaměstnavatelů), kterých bylo meziročně o 7,2 tis. méně.

Vývoj zaměstnanosti v jednotlivých odvětvových sekcích byl podle údajů za 2. čtvrtletí 2024 v ČR rozdílný¹⁾. V **primárním sektoru** zemědělství, lesnictví a rybnářství počet pracujících meziročně vzrostl o 5,5 tis. na 143,7 tis. V **sekundárním sektoru** průmyslu a stavebnictví byl zaznamenán mírný nárůst v počtu pracujících, jejich počet vzrostl o 24,2 tis. na 1 826,9 tis. V **terciárním sektoru** služeb celková zaměstnanost meziročně stoupla o 73,7 tis. na 3 196,7 tis. V tomto sektoru se zvýšil zejména počet pracujících osob v sekci zdravotní a sociální péče o 26,0 tis., dále také v sekci veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení o 22,6 tis. osob a v sekci stavebnictví, kde počet pracujících stoupl o 22,4 tis. osob. Mírný pokles počtu pracujících osob byl zaznamenán například v sekci profesní, vědecké a technické činnosti, kde počet pracujících klesl o 8,5 tis. osob nebo v sekci kulturní, zábavní a rekreační činnosti, kde došlo k poklesu o 7,3 tis. osob.

Graf 2: Počet pracujících v národním hospodářství dle odvětví (v tis.)

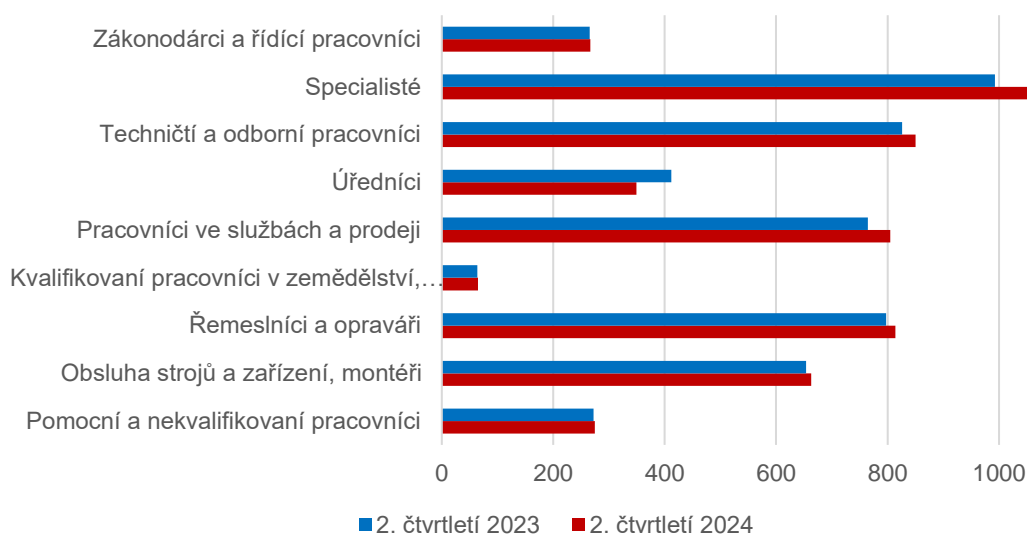
Zdroj: ČSÚ, VŠPS

¹⁾ Údaje za odvětvové sekce mohou být ovlivněny metodikou Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Šetření pokrývá pouze osoby bydlící v bytech; nejsou zjišťovány údaje za osoby v hromadných ubytovacích zařízeních, ve kterých jsou často ubytováni cizí státní příslušníci.

ANALÝZA

Souběžně se změnami v odvětvové struktuře proběhly změny v profesní skladbě pracujících. **Podle Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO** se nejvíce zvýšil počet pracujících v hlavní třídě specialisté (o 65,0 tis.) a ve třídě pracovníci ve službách a prodeji (o 40,2 tis.). Naopak k největšímu poklesu došlo ve třídě úředníci (o 62,6 tis.).

Graf 3: Počet pracujících v národním hospodářství dle klasifikace zaměstnání (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

S těmito změnami ve struktuře zaměstnanosti souvisí i trend vývoje počtu pracujících podle dosaženého stupně vzdělání. Počet pracujících se **základním vzděláním** se zvýšil o 4,2 tis. na 239,0 tis. Počet pracujících se **středním vzděláním bez maturity** se zvýšil o 12,8 tis. na 1 619,6 tis. osob. K největšímu nárůstu došlo u zaměstnaných osob se **středním vzděláním s maturitou** o 47,1 tis. na 1 887,3 tis. pracujících a u zaměstnaných osob s **terciárním vzděláním** o 38,9 tis. na 1 420,3 tis. osob.

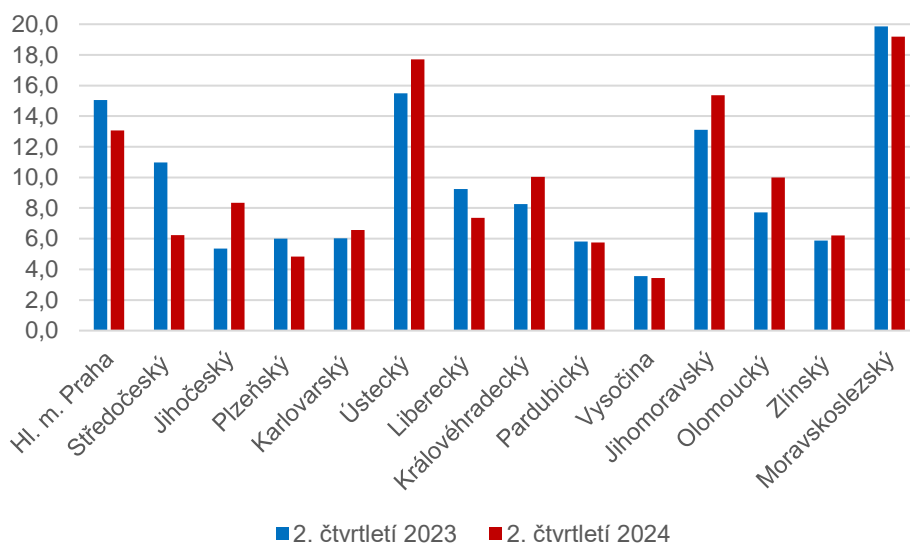
Míra zaměstnanosti (podíl počtu pracujících osob ve skupině 15–64letých) se ve 2. čtvrtletí 2024 v porovnání se stejným obdobím minulého roku téměř nezměnila. Protichůdný byl však vývoj u mužů a žen. U mužů se snížila míra zaměstnanosti o 0,8 p. b. na 81,0 % a u žen vzrostla o 1,1 p. b. na 69,3 %.

ANALÝZA

Nezaměstnanost

Průměrný počet nezaměstnaných osob podle metodiky ILO²⁾, očištěný od sezónních vlivů, ve 2. čtvrtletí 2024 v porovnání s 1. čtvrtletím 2024 klesl o 4,2 tis.

Graf 4: Počet nezaměstnaných v krajích ČR (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

V celkovém **počtu nezaměstnaných** ve věku 15 a více let meziročně došlo k mírnému nárůstu. Počet nezaměstnaných stoupl o 1,7 tis. na 134,1 tis. osob. Konkrétně se jednalo o nárůst nezaměstnaných mužů o 2,4 tis. na 66,9 tis. Počet nezaměstnaných žen klesl o 0,7 tis. na 67,2 tis.

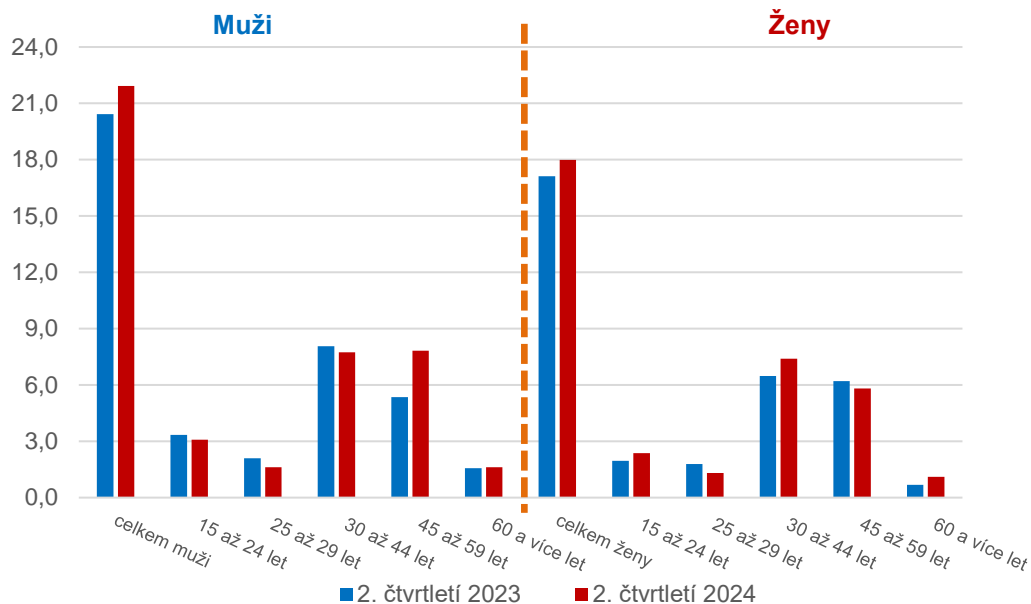
Nejvíce nezaměstnaných přibýlo v Jihočeském kraji (3,0 tis.) a také v Jihomoravském a v Olomouckém kraji (shodně 2,3 tis.).

Mírně přibýlo i **nezaměstnaných jeden rok a déle**, u nichž se meziročně celkový počet zvýšil o 2,4 tis. a dosáhl 39,9 tis. osob. Dlouhodobě nezaměstnaných mužů meziročně přibýlo o 1,5 tis., počet dlouhodobě nezaměstnaných žen byl ve 2. čtvrtletí 2024 proti stejnému období roku 2023 vyšší o 0,9 tis.

²⁾ Za **nezaměstnané** jsou podle definice ILO považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Tato metodika je jednotná pro všechny členské země EU a poskytuje mezinárodně srovnatelné údaje. Je třeba vzít v úvahu skutečnost, že definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce Ministerstva práce a sociálních věcí.

ANALÝZA

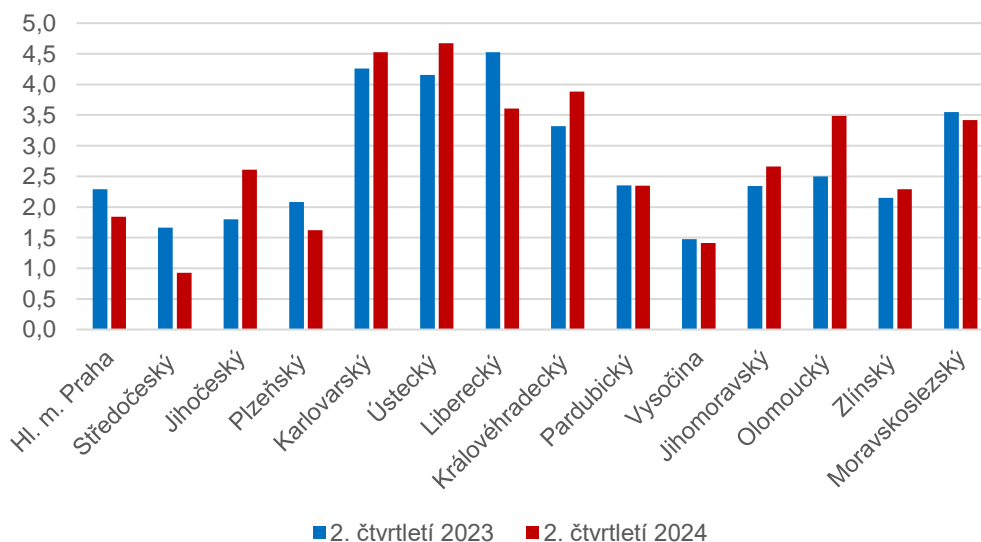
Graf 5: Počet dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a více) a jejich věková struktura (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Obecná míra nezaměstnanosti podle definice ILO ve věkové skupině 15–64letých (podíl nezaměstnaných na pracovní síle, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) se meziročně nezměnila, i ve 2. čtvrtletí roku 2024 činila 2,6 %.

Graf 6: Míra nezaměstnanosti 15–64letých v krajích ČR (v %)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

ANALÝZA

Z **regionálního pohledu** byla obecná míra nezaměstnanosti 15–64letých nejvyšší v Ústeckém (4,7 %) a Karlovarském kraji (4,5 %), nejnižší ve Středočeském kraji (0,9 %) a na Vysočině (1,4 %). Nejvíce míra nezaměstnanosti meziročně klesla v kraji Libereckém (o 0,9 p. b. na 3,6 %), nejvíce meziročně vzrostla v Olomouckém kraji (o 1,0 p. b. na 3,5 %).

Ekonomická neaktivita

Počet osob ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let byl meziročně vyšší o 31,4 tis. a rovnal se hodnotě 3 500,4 tis. Neaktivních mužů přibylo o 47,8 tis., neaktivních žen bylo o 16,3 tis. méně než před rokem.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají, a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 2. čtvrtletí roku 2024 činil jejich počet 81,6 tis. osob, tj. o 5,8 tis. méně než ve stejném období roku 2023. Relativně vysoký je počet osob, které by chtěly pracovat, ale nemohou ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je totiž schopno nastoupit jen 13,3 tis. osob.

Metodická změna ve VŠPS

Od 2. čtvrtletí 2023 došlo k [avizované metodické změně v systému vážení a dopočtů](#).

Poznámka:

Přepočet na stejnou strukturu obyvatelstva

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) se provádí ve vybraných bytových domácnostech. V rámci šetření nejsou zahrnuta hromadná ubytovací zařízení. Zjištěné údaje byly převáženy na populaci ČR na základě výsledků statistiky obyvatelstva ke konci daného roku a od populačních úhrnů demografické statistiky byly odečteny odhady počtu osob bydlících mimo soukromé domácnosti.

Autoři:

Ing. Marta Petráňová, tel.: 274 054 357, e-mail: marta.petranova@csu.gov.cz

Ing. Gabriela Stražilová, tel.: 567 109 071, e-mail: gabriela.strasilova@csu.gov.cz

Oddělení statistiky pracovních sil